

Motion till riksdagen 2009/10:So373

av **Lars Tysklind och Liselott Hagberg (fp)**

Utredning om barn i sekter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ny utredning om barn som växer upp i manipulativa rörelser.

Motivering

Det har gått elva år sedan utredningen I God Tro (SOU 1998:113) överlämnades till regeringen. Den lyfte särskilt fram barnens situation. Utredningen fann att barns uppväxtvillkor i sekter ibland kan vara oroväckande, problematiska och ofta oacceptabla i ett demokratiskt samhälle. Barnen styrs och kontrolleras t.ex. delvis genom rädsla för upptäckt och straff. Utifrån rörelsens centrala mål är det både funktionellt och viktigt att forma barnen till auktoritetstro, underordning och lydnad. Kritiskt tänkande och ifrågasättande uppmuntras inte. Fysisk bestraffning av barn ifrågasätts inte och positiv inställning till aga förekommer.

Utredningen fann att kunskapen om nya religiösa rörelser, medlemmarnas livsbetingelser och eventuella konsekvenser för samhället är bristfällig. Man föreslog en speciell forskningssatsning på barnens situation inom dessa rörelser. Någon sådan forskning har därefter inte initierats. Utredningen konstaterade vidare att det finns många brister i systemet, t.ex. vid skolors förvaltning, rektors kompetens och tillsynen av de fristående skolorna. Utredningen ansåg även att skolhälsovården behövde ses över liksom den s.k. hemundervisningen.

Förslaget om att råd och anvisningar för personal inom skola, barnomsorg, socialtjänst och sjukvård som möter dessa barn har inte genomförts. Personalen saknar ofta både kunskap och erfarenhet inom området. Utredningen ansåg vidare att socialtjänsten borde ta ett större ansvar beträffande de rörelser som t.ex. förespråkar barnaga och annat som strider mot de lagar och regler som finns inom socialtjänstens intresseområde.

Fel! Okänt namn på

Utredningen var tydlig på att åtgärder behöver vidtas för att förebygga att barn far illa i vissa rörelser. Remissbehandlingen visade att en majoritet av de svenska sakkunniga på barnområdet stödde utredningens förslag men inga åtgärder har sedan vidtagits. Däremot har händelser inträffat som enligt vår mening visar att utredningens förslag måste förverkligas. De redovisas bl.a. i boken *Sektbarn* av Charlotte Essén, som utkom 2008. Den handlar om barn som växt upp i slutna, extrema, ofta religiösa grupper och påtalar bristen på kunskap om hur många barn det berör samt bristen på forskning utifrån ett barnperspektiv. I höst har Håkan Järvå gett ut boken *Sektsjuka, bakgrund, uppbrott, behandling* där barnens utsatta situation beskrivs. Under våren 2009 har dessutom en namninsamling från ett hundratal personer offentliggjorts, vilken påtalar att det behövs skydd för minderåriga för att de ska slippa ingå religiösa överenskommelser som kan innebära mycket svåra konsekvenser för den unge den dag han eller hon inte längre vill följa rörelsens regler.

Det är hög tid att Sverige vågar se problemet och genomföra de förslag som utredningen i *God Tro* la fram och som är helt i linje med FN:s konventioner om mänskliga rättigheter, barnets rättigheter och Europakonventionen om mänskliga rättigheter.

I Belgien, Frankrike, Tyskland och Österrike har man på politiskt initiativ etablerat enheter på federal eller statlig nivå med uppgift att samla kunskap om manipulativa rörelser verksamhet och att erbjuda information och råd till människor som är eller varit medlemmar i en rörelse och är i behov av hjälp och stöd.

I Sverige har vi endast frivilligorganisationer som tar sig an frågor om manipulativa rörelser. Ett rehabiliteringscenter för avhoppare från manipulativa rörelser har börjat byggas upp vid Bräcke Diakonisk Rehabiliteringscenter Mösseberg. Det är bra men otillräckligt. Också samhället måste avdela resurser för att förebygga att människor råkar illa ut och för att hjälpa dem som fått problem genom sitt medlemskap i en manipulativ rörelse. Mot bakgrund av de erfarenheter som gjorts i andra länder som Belgien, Frankrike och Österrike anser vi att en ny utredning bör tillsättas med uppgift att komma med förslag till hur barn som utsatts för manipulativt ledarskap (sekt) och farit illa av det bäst kan hjälpas och hur man kan förebygga att barn far illa i en sådan miljö.

Vi har motionerat i den här frågan tidigare. Senaste motionen 2008/09:So230 blev endast föremål för förenklad behandling och avslogs. Med tanke på vad som hänt under de senaste två åren och att det här rör barn som isoleras från det omgivande samhället och riskerar att fara mycket illa anser vi att frågan måste behandlas av riksdagen och att dess förslag ges regeringens tillkänna.

Stockholm den 2 oktober 2009

Lars Tysklind (fp)

Liselott Hagberg (fp)